

SCRIERI PENTRU COPII,
DE LA BUNICA

10

VICTORIA FURCOIU

VULPEA FURĂCIOASĂ

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

7+

*Alte povești noi, cu tâlc,
Citești cât ai zice „mâlc”!*

Editura Arco Iris
BRAȘOV, 2023

TERAPIA PRIN FABULĂ

Balada și fabula sunt două specii literare „curioase”, reușind să „atragă” în text(ura) lor cele trei genuri: epic, liric și dramatic.

Fabula este legată intim de narațiune, cucerindu-ne însă și prin dramatic, acesta antrenând un dialog adesea inițiativ, sapiențial între un protagonist și un antagonist, aflați în „stare de conflict iminent”.

Fabulele Victoriei Furcoiu nu se abat în general de la schema tradițională. Surpriza vine din inteligența autoarei de a lega două sau mai multe repere culturale, acestea devenind un text mnemotehnic.

În *Țânțarul și armăsarul* se pleacă evident de la expresia „a face din țânțar armăsar”, adică a exagera nepermis, amintind într-o cântă de un text celebru din antichitate, *Iepurele și broasca țestoasă*. E vorba de o întrecere cu un învingător clar (cum se prezintă țânțarul ca și iepurele), dar care e câștigată pînă la urmă de cei merituosi (armăsarul și broasca țestoasă).

Măgarul nehotărât pleacă dintr-o expresie la fel de celebră: „măgarul lui Buridan”. *Greierul pețitor* amintește stăruitor de *Greierile și furnica*, dar propunerea e pînă la urmă inedită.

O capodoperă, prin ingeniozitatea rezolvărilor, este *Ursul și iepurele*, autoarea convingându-ne că se poate ieși din orice situație cu inteligență și tact.

Aluziile culturale se fac la autori celebri precum Creangă (*Lenea și voința* – „muietș-s posmagii”) sau Arghezi (*Șoarecele în stup*, *Vulpea furcicioasă* – „pufușor pe botișor”).

Inedită prin „înscenare” e *Mătura și pămătuful*, cu o rezolvare arhicunoscută „Atunci când doi se ceartă, / Al treilea câștigă”!, dar cu un personaj inedit și... decisiv: aspiratorul.

Tandre, excelent scrise, cu o morală implicită, fabulele marca (înregistrată) Victoria Furcoiu sunt *Fabulă fără...reproș*, *Fabulă cu și... fără ceartă*. *Bumerangul* e o fabulă pandemică, putând fi un text publicitar, *Cârcotașul și iapa* e construită pentru morala previzibilă „Calul de dar nu se caută de dinți”.

Inteligentă, ingenioasă, bună cunoscătoare a domeniului (*fabula, pilda, anecdota, parabola, sceneta, momentul, scheciul*), Victoria Furcoiu e și o bună versificatoare, înțelegând bine rolul esențial al versului: acela de a fi mnemotehnic. Lubește enorm copiii de toate vârstele și simte nevoia imperioasă de a le ceda ceva din înțelepciunea ei de „bunică”, dar și din înțelepciunea ancestrală a acestui popor cu virtuți sapiențiale.

Fabulele sale sunt ilustrate inspirat, cu mult bun gust, dar și cu rezolvări inedite, care nu contrazic, dar care completează convingător textul de către profesoara Alina Nicoleta Oniciuc. Ilustrațiile sunt inteligente, lipsite de dulcegării, modele pentru ceea ce trebuie să fie grafica de carte a unei cărți pentru copii.

Victoria Furcoiu este un fabulist modern, care nu își propune să spargă tiparele speciei pentru a-și clama originalitatea și care, printr-o perseverență de ani și ani, reușește să realizeze un „raft de literatură pentru copii”, atât de necesar astăzi și oricând.

Prof.dr. Lucian STROCHI
Scriitor, critic de literatură și artă,
Membru al Uniunii Scriitorilor din România

LENEA ȘI VOIŢA (Fabulă de... despărţire)

Pe vremea când de-abia-ncepea s-apară lumea,
Cu plante, animale și oameni pe Pământ,
De necrezut! Voița era soră cu Lenea,
Dar nici măcar amice, tot de-atunci, nu mai sunt,
Fiindcă Voița bună și-n toate silitoare,
Ca soră iubitoare și-n vârstă fiind mai mare,
Căra cu multe alte și Lenea în spinare,
Lene ce devenea crescând – înrobitoare.
Și a-ncercat Voița (mult binevoitoare),
S-o facă să-nțeleagă că nu e timp de stat,
Că prea multă ședere nu e folositoare,
Dar Lenea (învățată să stea), n-a ascultat.
Atunci sora mai mare, din spate-o dădu jos,
Fără vreo ezitare*, și-i explică frumos:
– Acum, că ai crescut, dă-mi, rogu-te, crezare
Că trebuie să-ncerci pe propriile-ți picioare,
Să mergi la fel ca mine și cât vom exista,
Să facem lucruri bune pe unde vom intra!
– Nici vorbă-ngână Lenea cu vocea ei înceată.
Ce ți-a venit în minte să schimbi lucruri, surată?
De ce te-aș asculta? N-am niciun interes!
Altă menire-n lume nu ai avut de-ales?
Eu o să mă simt bine doar cât voi fi cărată!
Și n-o să dau șederea pe muncă, niciodată!
Voița, știind bine că-n lume va avea
O altă misiune, s-a despărțit de ea,
Zicându-i: „N-am ce-ți face. Caută pe-altcineva
Ca să te care-n spate! Nu mai ești sora mea!”
Și a lăsat-o-n drum, dar nu e un mister*;
Lenea încă-i cărată... de cei care n-au țel*.
De-atunci (Bună)**Voița intră fără-a se teme**
Numai acolo unde nu este loc de Lene!

Un șoarece, pus pe ronțait, nu știu cum s-o fi nimerit, de s-a strecurat într-un stup ocupat de roiul așezat la iernat (cu faguri și un ghem de albine), zicându-și cu mândrie în sine: „Mult a mai durat până am intrat, dar a meritat, căci voi fi tratat ca oaspete-ales, foarte important, nu doar de vreo biată albină, ci chiar de vestita regină! Și-apoi, deloc n-o să mă tem să ronțai (cranț-cranț), din ghem și din ce-o mai fi prin cămară, în tihnă... pân' la primăvară”.

Dar mama-regină, de cum l-a zărit, supărată nespus pe urâtul intrus*, a și poruncit a fi pedepsit de aprigele* păzitoare, cu acele usturătoare.

Astfel, fiind mult prea rău înțepat, n-a avut cum să mai fi rezistat și-a rămas până-n primăvară, conservat de albine în ceară!

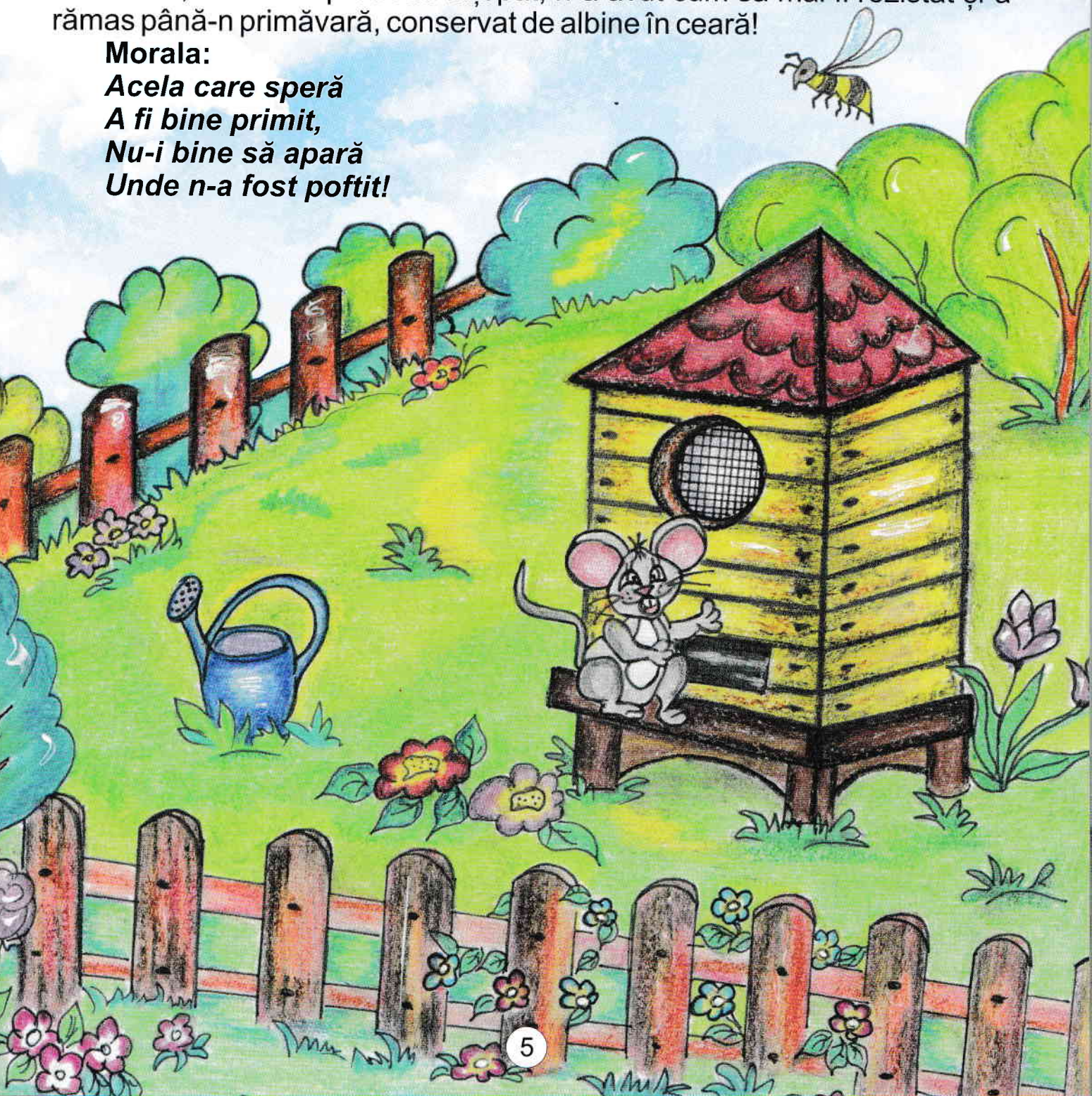
Morala:

Acela care speră

A fi bine primit,

Nu-i bine să apară

Unde n-a fost poftit!

ȚÂNȚARUL ȘI ARMĂSARUL*

Un țânțar arogant* și flecar*
Țiui în urechea unui armăsar:
„Scrie-n ziar, boss*, că ești gata de cros!
Și te crezi campion peste hipodrom*,
După cum ai crescut chiar pe primul loc
La derbyul* trecut, dar azi... n-ai noroc!
Și nici n-ai habar că eu, un țânțar,
(De care toți cred că țiiuie-n zadar),
La acest concurs, voi fi primul ajuns.
Fără-a exagera, îți voi demonstra,
Căci mă voi așeza chiar pe fruntea ta!
Dar de ce tot vorbesc? n-are niciun rost.
În bretonu-ți găsec un bun adăpost.
A te-mpotrivi, nu vei avea cum,
Căci nu vei simți. M-ascund chiar acum!”

Calul l-a lăsat cu gându-i miop*
Și porni la trap, apoi, în galop.
Țânțarul, crezând că va putea stând
În frunte odihnit și atent așteptând
Să vadă-apropiată linia marcată,
Că iute-o să zboare, spre-a-i trece în față
Calului în fugă, rău s-a înșelat!
Și nici „țiiu” să zică n-a mai apucat,
Căci vântul creat de fuga nebună
Îl zbură departe, într-o văgăună*!

Morala:

***Cel care n-are minte,
Nici puțință, nici har*,
Doar el crede s-ajungă
„din țânțar... armăsar”!***

